

**Gymnázium Angely Merici
Hviezdoslavova 10, Trnava**

**Prijímacia skúška
na osemročné štúdium
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**

17. máj 2018

Pozorne si prečítaj ukážku 1 a potom odpovedz na otázky 01 – 02.

Ukážka 1

Vojto zdvihol kameň a hodil ho do vody. Vzápätí počul motorku. Na uši sa mohol spoľahnúť, ale na oči menej, takže asi mal vidiny, keď za Michalovým chrptom videl dlhé vlasy, aké nikdy nenesil. Asi mu za tú chvíľu podrástli. Potom sa od jednej hlavy odlepila druhá a tie vlasy boli Kajkine.

A Michal zatrúbil.

„Zobral som stopárku,“ povedal.

„Michal mi sľuboval, že ma odvezieš, že máš novú motorku,“ smiala sa Kajka.

„No,“ povedal Vojto.

„Ešte nemá, ale bude mať,“ povedal Michal, „daj nám pätnásť minút a sme hotoví.“

„Potom ma odvezieš?“

Vojto sa pochlapil, odkašľal si a povedal dve slová:

„No, odveziem.“

„Zadarmo!?“ vykrikol Michal. „Musí niečo uvariť.“

„Nevieš na čom?“ odvrkla Kajka.

„V kuchyni je elektrický sporák.“

„A v kredenci čaj,“ dodal Vojto.

Michal si rozkázal: „Oslad' mi ho bozkom!“

„Akurát tebe!“

„Tak Vojtovi!“

„Ani tomu!“

„No tak sebe a ja ti ho vypijem!“

„Popáliš sa!“ zakričala Kajka.

„Pofúkaš!“ smial sa Michal.

A dali sa do roboty. Michal s Vojtom v šope a Kajka v kuchyni.

Michal naštartoval a pridával plyn.

„Zavolaš ju?“ spýtal sa Vojto.

„Čo si malý?“

„Prečo?“

„Ideš za ňou?“ dobiedza Michal.

„A ty?“

Michal trochu pridal a počúval rapotanie výfuku, potom zase ubral.

„Mám ísť ja?“

Pridal.

„Tak mám?“ znova sa Michal spýtal.

Ubral.

Vojto nabral odvalu: „Môžem.“ No hral sa s pumpou ďalej.

Michal sa mu smial: „Ideš? Alebo idem ja?“

„Opováž sa!“

(D. Dušek – Vlakári, Dvere do kľúčovej dierky)

01

Ktoré tvrdenie o ukážke 1 nie je pravdivé?

- A) Michal bol smelší ako Vojto.
- B) Kajka chce, aby ju Vojto zviezol.
- C) Vojto okamžite vedel, že Michal vezie Kajku.
- D) Vojtovi na Kajke záleží.

02

Ktoré tvrdenie o ukážke 1 je pravdivé?

- A) V ukážke vystupujú dve hlavné postavy a rozprávač.
- B) V ukážke vystupujú tri hlavné postavy a rozprávač.
- C) V ukážke vystupujú dve hlavné postavy a nevystupuje v nej rozprávač.
- D) V ukážke vystupujú tri hlavné postavy a nemá rozprávača.

03

V ktorej možnosti sú všetky slová synonymami?

- A) namyslený, chvastavý, vystatovačný, smelý
- B) kopec, vrch, končiar, svah
- C) zviazať, prepásať, spojiť, obviazať
- D) opäť, znova, opätovne, nanovo

04

V ktorom frazeologizme sa nachádza antonymum?

- A) Kde sa dvaja bijú, tretí víťazí.
- B) Ako si ustelieš, tak budeš spať.
- C) Kto vysoko lieta, nízko padá.
- D) Dostal sa z kaluže pod odkvap.

05

V ktorej vete je správne vykanie?

- A) Pani učiteľka, boli by ste taká dobrá a ospravedlnili by ste môjho syna?
- B) Pani učiteľka, bola by ste taká dobrá a ospravedlnili by ste môjho syna?
- C) Pani učiteľka, boli by ste taká dobrá a ospravedlnila by ste môjho syna?
- D) Pani učiteľka, bola by ste taká dobrá a ospravedlnila by ste môjho syna?

Pozorne si prečítaj ukážku 2 a potom odpovedz na otázky 06 – 07.

Ukážka 2

Odňatie ohňa bolo považované v starovekom Grécku za veľmi prísny trest. Napríklad v Sparte človeku, ktorý urobil niečo zlé, vzali oheň. Zločinec bol vylúčený zo spoločnosti a odsúdený na život v tme a zime a jesť mohol len surové jedlo. Gréci verili, že oheň je súčasťou štyroch živlov (oheň, voda, vzduch, zem), z ktorých je vytvorený náš svet. V starom Ríme si oheň vážili tak, že mu postavili chrám, v ktorom horeli posvätné plamene. O tento oheň sa starali kňazky vestálky. Oheň nesmel nikdy vyhasnúť, pretože by to bolo zlým znamením a krajine by to mohlo priniesť nešťastie.

Aj v Indii uctievali oheň ako božstvo. Boh ohňa sa volal Angi a bol taký mocný, že stvoril hviezdy. Práve od mena tohto boha pochádza slovenské slovo oheň. V keltskej mytológii ohňa vládla bohyňa Brigid, ktorá bola dcérou vládcu všetkých bohov. Jej meno znamenalo vznešená.

Motív ohňa nájdeme aj v Biblii. Napríklad Boh sa Mojžišovi na vrchu Horeb zjavil vo forme horiaceho kríka. Prorok Eliáš bol zas údajne prenesený do neba na ohnivom voze ťahanom ohnivými koňmi. Na Veľkú noc kresťania zapalujú oheň, ktorý symbolizuje vzkriesenie Ježiša Krista.

(P. Karpinský – Dobrý sluha, ale zlý pán, upravené)

06

Ktoré tvrdenie je podľa ukážky 2 pravdivé?

- A) Udržiavať oheň v domoch mohli len kňazky.
- B) Základom nášho sveta je podľa Grékov jediný živý – oheň.
- C) Slovo oheň prišlo do slovenčiny zo starého Ríma.
- D) Zmienku o ohni nájdeme v mnohých biblických príbehoch.

07

V ktorom literárnom útvare sa možno stretnúť s takými postavami ako Mojžiš alebo prorok Eliáš z ukážky 2?

- A) v rozprávkach
- B) v legendách
- C) v povestiach
- D) v bájkach

08

V ktorej možnosti je ľudová múdrosť s podobným významom ako *Jablko nepadá ďaleko od stromu*?

- A) Nič dobré mu z očí nepozerá.
- B) Spraviť diery do sveta.
- C) Aká matka, taká Katka.
- D) Vrana k vrane sadá, rovný rovného si hľadá.

09

Ktoré slovo nie je synonymom k slovu *potupný*?

- A) povýšený
- B) znevažujúci
- C) hanlivý
- D) urážlivý

Pozorne si prečítaj ukážku 3 a potom odpovedz na otázky 10 – 11.

Ukážka 3

Človeče, nehnevaj sa! je pôvodom nemecká spoločenská hra pre 2 – 6 hráčov. Svoje meno dostala preto, lebo hráči po vyhodení figúrky reagujú často hnevom.

Pravidlá

Hracie pole je na jednej strane hracej plochy pre štyroch, na druhej strane pre šiestich hráčov. Po hodení šestky musí hráč postaviť na svoju štartovaciu pozíciu figúrku zo svojho domčeka, a to aj v prípade, ak môže urobiť užitočný ťah s inou figúrkou. Potom môže znovu hádzať kockou a s danou figúrkou postúpiť o daný počet polí dopredu. Štartovacie pole sa musí uvoľniť čo najskôr, ako je možné. Ak však hráč nemá v domčeku žiadnu figúrku, postúpi o daný počet polí vpred s figúrkou podľa svojej voľby. Ak padne šestka, hráč môže opakovať hod a posunúť sa o súčet bodov, ktoré padli na kocke. Ak sa pri obehú po hracom poli dostane figúrka na pole, ktoré je obsadené figúrkou nepriateľa, nepriateľská figúrka sa musí vrátiť do domčeka. Ak je cieľové pole obsadené vlastnou figúrkou, ťah je nevykonateľný. Ak má hráč v obehú viac figúrok, môže sa rozhodnúť, ktorou potiahne. Hod kockami v jednom kole jedným hráčom nesmie byť rozdelený medzi viac figúrok. Ak nemá hráč na hracom poli žiadnu figúrku (čo sa na začiatku hry týka každého hráča), hádže v danom kole aj trikrát za sebou, pokiaľ nezasadí svoju figúrku do hry.

Cieľ hry

Cieľom Človeče, nehnevaj sa! je dostať všetky štyri figúrky zo štartového poľa na cieľové polia. Pritom musí figúrka raz obísť všetky polia bez toho, aby ju súper vyhodil.

(wikipédia, upravené)

10

Ktoré tvrdenie je podľa ukážky 3 pravdivé?

- A) Hráč si vždy volí jednu z vlastných figúrok, ktorou ťahá.
- B) V jednom kole môže hráč ťahať aj viacerými figúrkami.
- C) Hráč môže vyhodiť aj vlastnú figúrku.
- D) Prednostne sa ťahá figúrkou na štartovacom poli.

11

Ktoré tvrdenie je podľa ukážky 3 nepravdivé?

- A) Snahou hráčov je dostať všetky figúrky do cieľového poľa.
- B) Existujú dve rôzne hracie polia.
- C) Každý hráč hádže v prvom kole len raz.
- D) Hru môže hrať aj päť hráčov.

12

Ktorú skupinu slov možno usporiadať do zmysluplnej vety?

- A) garáži dvere vrátnik na zavrel aute
- B) boli z júnové prudkého unavení slnka
- C) si moju zahrať obľúbenú vás pieseň dám
- D) pár týchto naučím ešte sa strán dnes

13

Ktorá veta má stúpavú melódiu?

- A) Budeš to ešte jesť?
- B) Hurá!
- C) Čí je toto sveter?
- D) Kiež by si to pochopila!

Pozorne si prečítaj ukážku 4 a potom odpovedz na otázky 14 – 15.

Ukážka 4

*Keď sa skončí hodina,
všetci žiaci v okamihu
odložia preč zošit, knihu,
stolička ich omína.*

*Vyskočí z nej každý zrezka,
jeden behá, druhý jačí,
tretiemu sa plazíť páči,
štvrtý búcha, piaty vrieska.*

*Kubo púšťa lietadielka,
Matúš Lujzu naháňa,
Viktor štuchá Ivana,
s Erikou sa škriepi Nelka.*

*Potichu z nich nie je nik.
Cez prestávky to tak býva,
všetky decká odjakživa
neskutočný robia krik.*

*Smiech s výkrikmi strieda sa,
do ďaleka rámus znie,
treskot, dupot, výskanie,
až sa škola otriasa.*

*Povzdychne si škola: „Ach,
či sa takto vrieskať sluší?“
Zapcháva si obe uši
pred hurhajom v útrobach.*

*„Chcem obrovský volkmén mať.
Vždy, keď deti kričať začnú,
krásnu hudbu relaxačnú
budem radšej počúvať.“*

(A. Náhlíková – Prestávka, Básničky z peračníka)

14

Ako treba dokončiť nasledujúcu vetu, aby vystihovala ukážku 4?

Stolička žiakov cez prestávku omína, lebo

- A) je im malá.
- B) sa im už nechce sedieť.
- C) sa im prestala páčiť.
- D) z nej nemôžu skákať.

15

Ktoré tvrdenie nevyplýva z ukážky 4?

- A) Žiaci robia po zvonení veľký krik.
- B) Škola si zapcháva svoje uši.
- C) Žiaci počas prestávky opisujú úlohy.
- D) Škola by rada počúvala hudbu.

16

V ktorých možnostiach sú obe prídavné mená vzťahové?

- 1) knižný, dúhový
- 2) krásny, dobrý
- 3) nočný, víťazný
- 4) drevený, pekný

17

V ktorých možnostiach sú všetky slová v rovnakom páde?

- 1) od susedov, k dedovi, pri sestre
- 2) pri ceste, na tanieri, v taške
- 3) do cesty, spod mosta, od mamy
- 4) o srdci, nad mestom, k tabuli

18

V ktorých vetách sa všetky slová dajú skloňovať alebo časovať?

- 1) Naša škola sa nachádza v centre mesta.
- 2) Šikovní pekári upiekli chrumkavý chlieb.
- 3) Počas dňa sa spolu túlili neznámym mestom.
- 4) Posledná vyučovacia hodina žiakom odpadla.

19

V ktorých možnostiach je v každom slove predpona?

- 1) výskok, vzývať, prečítaný, násobilka
- 2) pomáhal, prítomný, odprosiť, nanosiť
- 3) vytrhol, nadrozmerný, popíš, doniesol
- 4) preskok, nadhodiť, pripažený, výtok

20

V ktorých možnostiach je v oboch slovách zakryté ä?

- 1) dev...ť m...kčeňov
- 2) rukov...ť m...ča
- 3) zv...dnutá m...dovka
- 4) p...stiarsky zv...z

21

V ktorých možnostiach sú všetky slová rozdelené tak, ako by sa správne rozdelili na konci riadka?

- 1) pre-čí-ta-ný, vy-u-če-ný, sil-ný
- 2) de-sať, pri-pú-ta-ný, v-zbu-diť
- 3) od-biť, pod-pí-sa-ný, čí-ta-nie
- 4) mas-lo, med-za, sta-veb-ný

22

V ktorých možnostiach sú všetky slová napísané správne?

- 1) prikry, obidvaja, pylier, myhať
- 2) pomyje, víly, dobýjať, sipieť
- 3) štvorylka, skryňa, zvyk, mykať
- 4) šmýkať, syčanie, bijú, rizoto

23

V ktorých možnostiach je v oboch slovách zakryté y alebo ý?

- 1) Vedenie pl...nového kúrenia bolo v bl...zkosti cesty.
- 2) L...riku píšeme do l...najkového zošita.
- 3) Nepomôže ti vzl...kanie pri pl...tčine.
- 4) S boľavým l...tkom nemôžem l...žovať.

24

V ktorých vetách je pravopisná chyba?

- 1) Na dovolenke sme sa ubytovali v novom hotely.
- 2) Moja mama pracovala na súde ako sudkyňa.
- 3) Na hodine chémie sme použili rôzne zmesy látok.
- 4) Ráno sme pri močiari objavili stopy divej zveri.

25

V ktorých vetách sú správne napísané veľké a malé písmená?

- 1) Kedy pôjdete na dovolenku do okolia Starej Ľubovne?
- 2) Počas sviatkov odcestovala kamarátka na Východné Slovensko.
- 3) Mnohí bratislavčania odchádzajú v lete na dovolenku k moru.
- 4) S nemeckými žiakmi sa budeme túlať po Slovensku.

26

Vypíš z textu personifikáciu.

Chceli sme sa ukázať v dobrom svetle. Celý byt sme poupratovali ako na Vianoce. Deti poslušne sedeli na pohovke. Nikto nič nehovoril. Ešte aj náš pes sa umúdril. Sadol si do predsiene a na nikoho za celý čas nezaštekal.

27

Ku každej ľudovej múdrosti napíš, či ide o príslovie, porekadlo, pranostiku alebo prirovnanie.

- a) Držať jazyk za zubami.
- b) Ako je prvého, tak bude celý mesiac.
- c) Kto vysoko letí, nízko padá.

28

Nájdi v texte nesprávne napísané slová. Napíš ich v správnej podobe.

Ráno som sa na terase prikriľ dekou, lebo som mal studené nohy. Cez husté kriky pred ňou som ale nevidel, čo sa deje na lesnej ceste. Išli chýri, že sa sem prišli z mesta skryť celé rodiny.

29

Napíš podčiarknuté slová v správnych tvaroch.

- a) Dajte my ešte trochu času.
- b) Opracovával drevo ostré nástrojmi.
- c) V uliciach Londýna som stretával výrazní ľudí.

30

Doplň správne do slov *i/í* alebo *y/ý*. Chýbajúce písmená napíš v takom poradí, v akom sú vo vetách zakryté.

Babka zapichla ihl cu hlboko do kĺbka. V záhrade sa pozerám na mot le. Silné krupob tie sa dnes spustilo aj na horách. Dva medvede doplávali na kr he až k svojej mame. Peter sa od strachu m kol.

31

Doplň správne do slov písmeno alebo skupinu písmen. Napíš ich v takom poradí, v akom sú vo vetách zakryté.

Po me o iaľto preč! V po tate sa ale nič nestalo.

32

Vypíš z vety všetky zámená.

Vo vašom starobyľom sídle je vždy veľa našich spoločných priateľov a zdravia ma jeden za druhým.

33

Z nasledujúceho textu vypíš podstatné mená, ktoré sa skloňujú podľa rovnakého skloňovacieho vzoru.

Na koncerte išli hudobníci dušu vypustiť. Najmä huslisti vylúdili na svojich nástrojoch jeden tón krajší ako druhý. Radosť ich počúvať!

34

Vypíš z radu slovies tie, ktoré majú rovnaké gramatické kategórie.

*zahasia, pracujem, obnoví, načrtneme, budem jesť,
natočíte, zažila som, budeš poslúchať, bude plávať,
láme, zakreslili sme, kráčali ste, preskočí*

35

Ako sa volá uvedené verejné odporúčanie?

*Nezabudni, že kto sporí, má za tri!
Tvoja Slovenská sporiteľňa*

**Prijímacia skúška na osemročné štúdium
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA, 17. máj 2018**

Správne odpovede a spôsob hodnotenia

Správne odpovede:

01 ☺	C	16 ✋	A N A N	26 ✎	pes sa umúdril
02 ☺	B	17 ✋	N A A N	27 ✎	a) porekadlo b) pranostika c) príslovie
03 ☺	D	18 ✋	N A N A	28 ✎	prikryl, chýry
04 ☺	C	19 ✋	N N A A	29 ✎	a) nám b) ostrými c) výrazných
05 ☺	A	20 ✋	A N N A	30 ✎	i, ý, i, y, y
06 ☺	D	21 ✋	A N A N	31 ✎	d', dt, ds
07 ☺	B	22 ✋	N A N A	32 ✎	vašom, našich, ma
08 ☺	C	23 ✋	N N A A	33 ✎	koncert, tón
09 ☺	A	24 ✋	A N A N	34 ✎	obnoví, bude plávať, preskočí
10 ☺	D	25 ✋	A N N A	35 ✎	reklama
11 ☺	C				
12 ☺	D				
13 ☺	A				
14 ☺	B				
15 ☺	C				

Spôsob hodnotenia:

- a) otázky 01 – 15 (označené ☺): za správnu odpoveď pridelíte **2 body**, za nesprávnu odpoveď a za žiadnu odpoveď pridelíte **0 bodov**. Ak žiak vyznačí viac ako jednu možnosť, pridelíte **0 bodov** (a to aj v prípade, keď medzi vyznačenými možnosťami je aj správna odpoveď).
- b) otázky 16 – 25 (označené ✋): ak žiak správne posúdi všetky štyri možnosti, pridelíte **4 body**. Ak žiak správne posúdi tri možnosti, pridelíte **2 body**. Ak žiak správne posúdi menej ako tri možnosti, pridelíte **0 bodov**.

Ukážka hodnotenia takejto otázky:

Správne riešenie otázky je
A A N N.

16		1	A	N	
			☒	☐	✓
		2	A	N	
			☐	☒	✗
		3	A	N	
			☒	☐	✗
		4	A	N	
			☐	☐	–

Hodnotiteľ značkami vyznačil, ktoré
žiakove rozhodnutia boli správne (✓),
ktoré nesprávne (✗) a na ktoré
neodpovedal (–).

Keďže žiak posúdil správne jednu zo štyroch možností, získa za svoju odpoveď **0 bodov**.

- c) otázky 26 – 35 (označené): za správnu odpoveď pridelíte **3 body**. Ak žiak napíše nesprávnu odpoveď alebo nenapíše žiadnu odpoveď, pridelíte **0 bodov**.

V nasledujúcich otázkach navrhujeme prideliť body nasledovne:

- V otázke **26** pridelíte 3 body len za správnu odpoveď, ak žiak uvedie okrem správnej odpovede aj nesprávnu, pridelíte 0 bodov.
- V otázke **27** pridelíte po jednom bode za správne určenie ľudovej múdrosti v každej časti otázky.
- V otázke **28** pridelíte
 - ✓ 3 body len za odpoveď: prikryl, chýry,
 - ✓ 2 body za odpovede: prikryl; chýry; prikryl, chýry a 1 nesprávne slovo,
 - ✓ 1 bod za odpovede: prikryl a 1 nesprávne slovo, chýry a 1 nesprávne slovo.
- V otázke **29** pridelíte po jednom bode za správny tvar a pravopis slova v každej časti otázky.
- V otázke **30** ohodnoťte najprv jedným pomocným bodom (PB) správne doplnené písmeno na príslušnom mieste. Potom pomocné body sčítajte a výsledné body pridelíte takto:
 - ✓ 3 body za 5 PB,
 - ✓ 2 body za 4 PB,
 - ✓ 1 bod za 2 a 3 PB.
- V otázke **31** pridelíte po jednom bode za správne napísané písmeno, resp. skupinu písmen pod každou machuľou. Poradie písmen musí byť dodržané.
- V otázke **32** ohodnoťte odpoveď najprv pomocnými bodmi (PB): + 1 PB za správne nájdené zámeno, – 1 PB za uvedenie iného slova. Potom pomocné body sčítajte a výsledné body pridelíte takto:
 - ✓ 3 body za 3 PB,
 - ✓ 2 body za 2 PB,
 - ✓ 1 bod za 1 PB.
- V otázke **33** pridelíte 3 body iba za správnu odpoveď (dvojicu podstatných mien: koncert, tón). Žiadne čiastočné body neprideľujte.
- V otázke **34** pridelíte
 - ✓ 3 body za správnu odpoveď (trojicu slovies: obnoví, bude plávať, preskočí),
 - ✓ 1 bod za dvojice slovies: obnoví, bude plávať; obnoví, preskočí; bude plávať, preskočí.
- V otázke **35** pridelíte 3 body len za správnu odpoveď, ak žiak uvedie okrem správnej odpovede aj nesprávnu, pridelíte 0 bodov.

V teste možno získať maximálne 100 bodov.